

УВОД

*Нотите за музиката са това,
което числата са за счетоводството*

Моцарт

*Влюбеният в практиката без теория
е като кормчия на кораб,
без кормило и без компас.
Той никога не е уверен накъде плава.
Всякога практиката трябва да се
основава на добрата теория.*

Леонардо да Винчи

Според Оксфордския речник консолидация е: 1. действие или процес на правене на нещо по-силно; 2. действието или процесът на комбиниране на неща в едно по-ефективно или последователно цяло.

Добър пример за разбирането на ползата от представянето на отделните компании като една икономическа единица е си представим две компании като мъж и жена. Преди сватбата тяхното богатство е различно по стойност и независимо едно от друго. След доброволния съюз между мъжа и жената тяхното богатство е сбор от богатството на двамата. Следователно съдим за семейното богатство, което е създадено от двамата партньори. Дори и единият от тях да е много успешен предприемач и да печели по няколко хиляди лева на година, в случай че другият харчи два пъти повече от спечеленото от първия, крайният резултат няма да е задоволителен. Ако обаче имаме предвид само доходите на първия партньор в двойката, ще бъдем подведени за семейното благосъстояние. Индивидуалното богатство е различно от общото (консолидираното) и ако искаме да оценим икономическата единица в нейната цялост (семейството или група от компании във финансовия свят), тогава е важно да използваме консолидираните данни пред индивидуалните.

В подкрепа на надеждността от използването на консолидираната информация е и следващият пример. В зависимост от целите, които си поставяме – краткосрочни или дългосрочни, имаме и различни интереси. Ако решим да финансираме краткосрочно компания, която има добри финансови показатели, едва ли бихме се интересували от груповото финансово състояние. Но ако решим да инвестираме в компанията дългосрочно (нап-

пример чрез закупуване на акции) и се окаже, че компания А е печеливша благодарение на компания В, то в дългосрочен аспект компания А няма да може да разчита на компания В, която едва ли би се справила с нарастващите задължения.

Друг аспект на полезността на консолидираната информация – ако финансовите показатели на индивидуалния финансов отчет са добри, това не означава автоматично, че подобни се очакват и за групата. Причината за това различие е, че консолидираните финансови отчети не са повлияни от вътрешногруповите сделки между предприятията в групата.

Обект на изследването са консолидираните финансови отчети, които се разглеждат през призмата на счетоводните стандарти и на академичната литература.

Предмет на настоящото изследване е историческото развитие на теорията и практиката на консолидираните финансовите отчети, контролът като база за консолидация и методологията на изготвянето на тези отчети.

Основната цел на разработката е да обобщи, анализира и систематизира натрупания опит и досегашната практика при изготвянето на консолидирани финансови отчети. Целта се конкретизира с помощта на следните задачи, стоящи пред изследването:

Първата изследователската задача е да се направи преглед на теоретичната и емпиричната литература в областта на консолидираните финансови отчети и да се анализират факторите, които способстват за развитието на тази област от счетоводството.

Втората изследователска задача е да се направи анализ на контрола като база за консолидация в съвременната нормативна рамка, като се разгледат всички съществени аспекти както в международните, така и в националните счетоводни стандарти.

Третата изследователска задача е да се предложи методология за прилагане на настоящите счетоводни стандарти при изготвянето на консолидираните финансови отчети.

Главната изследователска **теза** е, че съществуват множество дискуссионни въпроси по отношение на теорията и практиката на консолидираните финансови отчети, на които развитието на регулаторната рамка и академичната мисъл се опитват да дадат подходящи отговори.

В методологически план изследването се основава на няколко **подхода** – исторически обзор, сравнителен анализ и синтез, логически подход, системен подход, индуктивен и дедуктивен метод, дескриптивен метод и критичен анализ. В монографията са използвани множество фигури и таблици, които да онагледят направените анализи.

Разработването на монографичния труд е осъществено в рамките на следните **ограничителни условия**: